

Is uw Eschatologie merkbaar?

T. A. McMahon, oktober 2011

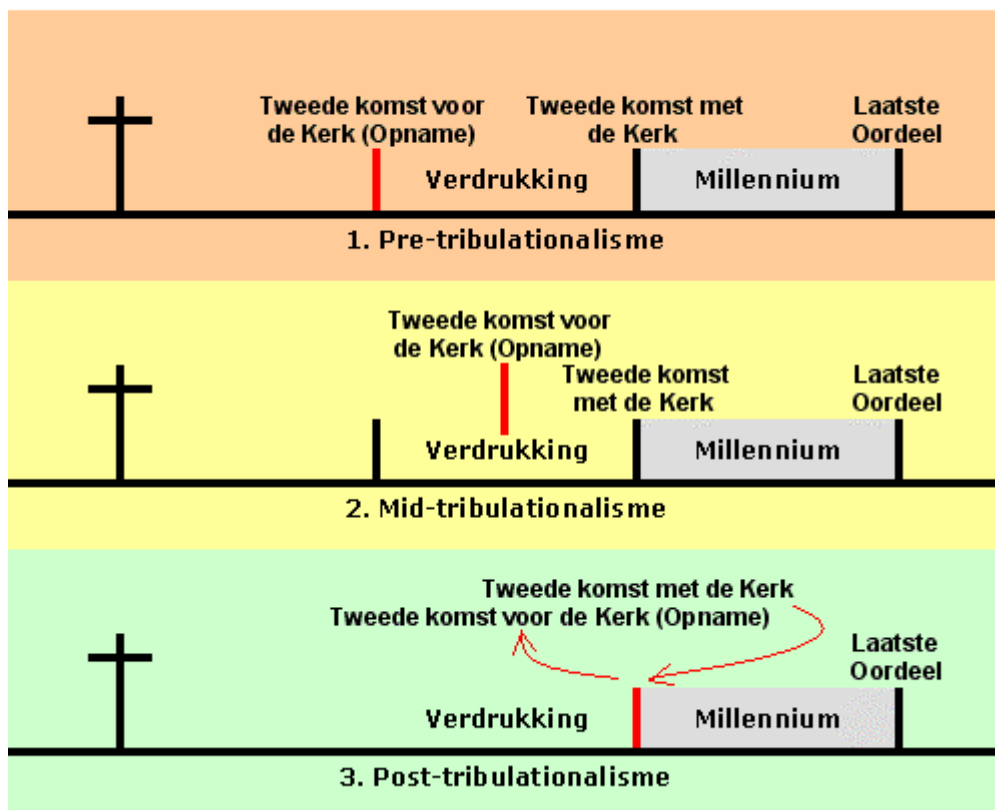
Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling, plaatjes en voetnoten door M.V.

Toen ik een gelovige werd, was het populairste boek van de dag *The Late Great Planet Earth* (De planeet die aarde heette; 1972), geschreven door [Hal Lindsey](#)¹. Dit stimuleerde erg de interesse in bijbelse profetie en, in het bijzonder, de leer van de Opname van de Kerk. Profetie en Opname waren twee theologische concepten die vreemd waren voor mensen zoals ik die opgegroeid waren in de Rooms-katholieke kerk. Ik begreep niet wat deze dingen te maken hadden met het Christendom.

Toen mijn kennis van de Schrift echter groeide, interesseerden Profetie en Opname mij heel erg. Het idee dat Jezus elk moment kon terugkomen om me naar de hemel te brengen om bij Hem te zijn was inderdaad een “zalige hoop” (Titus 2:12-13). Maar enkele jaren later merkte ik dat sommige evangelische vrienden (en christenen in het algemeen) mijn interesse niet deelden, of dat hun interesse aan het wegebben was.

Het enthousiasme vervaagde tot een onverschillige houding met betrekking tot de imminente² terugkeer van Jezus voor Zijn bruid. De grote verwachting verwelkte tot een houding van halve verwarring: “Hij zou kunnen terugkeren vóór de Verdrukking”, of “Hij kan ook halfweg de Verdrukking voor ons terugkomen”, of “misschien aan het eind van de Verdrukking”. Om zich te distantiëren van de discussies onder evangelischen, noemden sommigen zich “Pan-tribbers”, waarmee ze bedoelden dat Pre-tribulationisme, Mid-tribulationisme of Post-tribulationisme, allemaal acceptabel zijn voor hen.

Vergelijking christelijke tribulationele leringen

¹ Zie evenwel http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Hal_Lindsey.pdf.

² Imminent: Boven het hoofd hangend, naderend, iets dat elk moment kan gebeuren zonder voorafgaande tekenen of waarschuwingen.

Een aantal dingen droegen bij tot deze houding. Men erkende dat de timing van de Opname niet een leer is die essentieel is voor je redding in Christus. Ze zou plaatsgrijpen voor hen die waarlijk wedergeboren zijn - ongeacht of zij dat wel geloofden, of wanneer dat zou gebeuren. Dus groeide onder hen het gevoel dat het niet belangrijk was wat men daarvan geloofde.

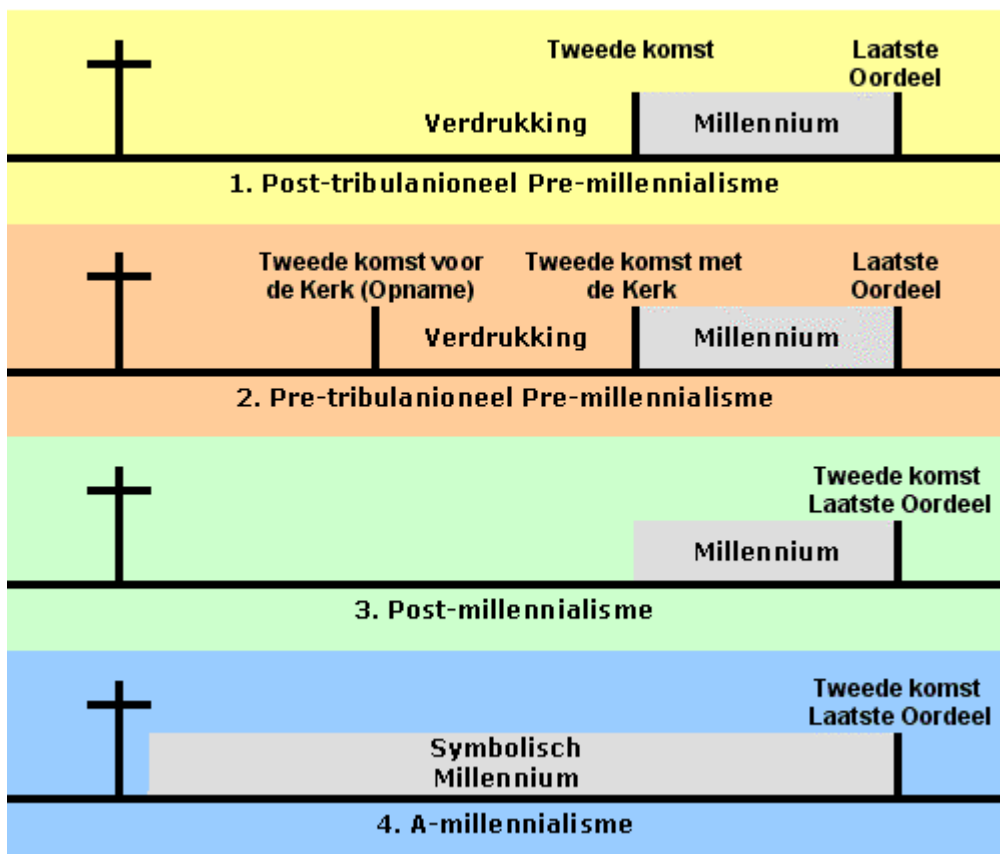
Sommigen waren ook geïntimideerd door de opkomst van anti-Opname leraren, die vrij militant en agressief waren in hun pogingen te bewijzen dat de opnameleer niet in de Bijbel voorkomt, of zelfs dat die leer ketters is. Het probleem met deze bezwaren is dat ze het denken van mensen weerspiegelen en niet de leer van God, iets wat altijd een recept vormt voor ernstige problemen (Spreuken 14:12; 16:25). Dit werpt ook een vraag op, die vroeger niet relevant was voor de meeste evangelisten, maar die vandaag om een antwoord smeekt: *Is uw eschatologie³ merkbaar?*

Eschatologie is de studie van wat de Bijbel leert over de tijd van het einde. Ze beschouwt de gebeurtenissen die *zullen plaatsvinden* met betrekking tot de Tweede Komst Van Jezus Christus: *wat aan Zijn wederkomst zal voorafgaan, wat zal gebeuren tijdens Zijn wederkomst, en wat zal gebeuren na Zijn wederkomst op de aarde*. Uiteraard, vermits Hij nog niet wedergekomen is (alhoewel sommigen dat bestrijden), behoren alle gerelateerde leringen tot de bijbelse profetie. Dus, eschatologie heeft te maken met [wat de Schrift profetisch leert over de Laatste Dagen](#).

Wat dan, bedoel ik met de vraag: *“Is uw eschatologie merkbaar?”*

De Schrift leert ons dat de rechtvaardigen (d.w.z. de gerechtvaardigde gelovigen) door geloof zullen leven (Habakkuk 2:4, Romeinen 1:7, Galaten 3:1, Hebreëën 10:38). Dit betekent dat hetgeen wij geloven *moet uitgewerkt worden* in onze levens om vruchtbaar te zijn voor de Heer. Als uw begrip van wat Gods Woord zegt over wat zal gebeuren niet correct is, dan zullen onze activiteiten onvruchtbaar en geestelijk zelfs destructief zijn. Ik heb hierboven enkele redenen gegeven waarom mensen eschatologische onderwerpen uit de weg gaan, en daar kan ik nog aan toevoegen dat sommigen ze zien als *te ver in de toekomst liggend* om van enig praktisch nut te zijn in hun levensperiode. Dat is echter niet het geval, en de praktische realiteiten van eschatologische visies worden elke dag meer evident.

Vergelijking christelijke millenniaie leringen

³ Eschatologie: De leer van de *eschata* (= laatste dingen), de toekomstige, laatste dingen die gebeuren moeten.

De meest prevalente (heersende) eschatologische leringen in de kerkgeschiedenis zijn Pre-millennialisme en A-millennialisme. **Pre-millennialisme** is het geloof dat Jezus Christus naar de aarde zal terugkomen in een gebeurtenis die gekend is als de Tweede Komst, en dit zal gebeuren net vóór het Millennium, Zijn duizendjarige vrede-rijk vanuit Jeruzalem.

Daarnaast is er **A-millennialisme**. A-millennialisten geloven niet in een letterlijke duizendjarige regering van Jezus op aarde. Zij geloven dat Hij heerschappij (dominion → dominionisme⁴) over de aarde nam vlak na Zijn opstanding, en dat Hij nu regeert vanuit de hemel. Een enigszins verwante visie is deze van het **Post-millennialisme**. Deze verklaart dat Christus' Tweede Komst zal plaatsvinden vlak na Zijn *zinnebeeldige* millenniaie regering vanuit de hemel.

Is de het A-millennialisme merkbaar? Zeker, al sinds Augustinus in de 4de eeuw. Augustinus, de hoofdarchitect van de belangrijkste dogma's van de Rooms-katholieke kerk, heeft het A-millennialisme geïntroduceerd in zijn boek *Over de Stad van God* (De Civitate Dei).

Om een schijn van bijbelse geloofwaardigheid te behouden, moeten A-millennialisten haast alle profetische geschriften vergeestelijken die te maken hebben met Israël en het Millennium, want een letterlijke interpretatie spreekt hun eschatologie compleet tegen. Vergeestelijking is een proces van interpretatie die de duidelijke betekenis van de tekst voorbijziet om een "hogere" betekenis vast te stellen, in het bijzonder een betekenis die iemands vooroordeel versterkt. Deze benadering om Gods Woord te interpreteren heeft echter verschrikkelijke destructieve consequenties gehad. Bijvoorbeeld, de profetische geschriften die verwijzen naar Israël werden door A-millennialisten vergeestelijkt om van toepassing te zijn op de kerk. Deze valse leer is gekend als de *vervangingstheologie*, wegens het vervangen van Israël door de kerk. Echter, zij die zo iets leren adresseren doorgaans de zegeningen voor de kerk maar de vloeken voor Israël!

Het Rooms-katholicisme bracht de A-millennialie bal aan het rollen, en dit werd bestendig door de hervormers, zoals Maarten Luther en Johannes Calvijn, met dit verschil, uiteraard, dat niet de Roomse kerk maar de Protestantse kerk Israël had vervangen. Onder haar bijkomende problemen heeft de vervangingstheologie gezorgd voor het zaaien van antisemitische haat binnen het Christendom. De Rooms-katholieke kerk publiceerde meer dan 100 antisemitische documenten tussen de zesde en twintigste eeuw (zie *A Woman Rides the Beast*, van Dave Hunt).

In het bijzonder illustreerde Luther het antisemitisme onder de hervormers. De felle aanvallen in zijn geschriften, zoals *Over de Joden en hun leugens* (Wider die Juden und ihre Lügen), alhoewel niet enkel gebaseerd op zijn A-millennialisme, rekenden daar wel mee.

Calvijns A-millennialisme vormde de basis voor zijn poging om een christelijk Utopia te creëren in de stad Genève, die hij bestuurde. In de 16de en 17de eeuw was het A-millennialisme de broedplaats van het preterisme⁵. Tijdens de contra-reformatie, interpreteerde de Jezuitische priester Luis de Alcasar de profetieën van het boek Openbaring als zijnde reeds vervuld in de eerste eeuw n.C. Het was echter niet eerder dan de vroege 18de eeuw dat het preterisme aangenomen werd door protestanten.

Dat, uiteraard, was toen ... maar hoe staat het vandaag? Het A-millennialisme is de meest algemene eschatologie onder belijdende christenen. Het is de zienswijze van Rooms-katholieken, Grieks- en Russisch-orthodoxe kerken, Lutheranen, Presbyterianen, Anglicanen, Episcopalen, de Gemeente van Christus, sommige Independent Baptists, en de meeste Calvinisten (met een aantal merkwaardige uitzonderingen). In het laatste kwart van vorige eeuw heeft het A-millennialisme kuit gescho-

---

⁴ Dominionisme: ook bekend als Transformatie-, Heerschappij-, Koninkrijk-Nu-beweging en Restoratietheologie, is een merkwaardige mengeling van gereformeerd/calvinistische theologie en charismatische invloeden. Dominion theologie leert dat door het komen van Christus de gelovige "dominion" (heerschappij) heeft op elk gebied van het leven. Wij bevinden ons volgens hen NU in het Koninkrijk van God (bemerkt dezelfde kijk op het Koninkrijk als de Vineyard beweging en zoals te vinden is in tal van "christelijke" liederen), en als gevolg daarvan zouden wij met Christus over de aarde moeten regeren (naar Op. 5:10). Politiek gezien is het de tendens onder politiek actieve christenen, vooral in de VS, om invloed te verkrijgen op seculier, burgerlijk bestuur middels hun interpretatie van de bijbelse wet.

⁵ Preterisme is een opvatting binnen het Christendom waarbij de profetieën van de eindtijd, onder andere uit het bijbelboek Openbaring, niet over de toekomst gaan maar reeds vervuld zijn in het verleden. Preteristen plaatsen de vervulling van de bijbelse voorspelling in de eerste eeuw na Christus. Daarna moet aan de oprichting van het koninkrijk hier op aarde gewerkt worden, zo menen zij.

ten voor het Christelijk Reconstructionisme/Theonomie, een latere poging, gelijk aan Calvijns mislukte experiment, om de “Stad van God” op te richten in Genève.

Het oogmerk vandaag, echter, is veel ambitieuzer doordat het heerschappij (dominion → dominionisme³) nastreeft over de wereld door de implementatie van bijbelse wetten als principes. Een zijtak van het Reconstructionisme is de [Coalition On Revival](#), of COR. Dit is een beweging die doorbrak in de jaren (19)90 en die steun gaf aan leidende evangelischen en het politieke activisme van religieus-rechts. Haar strategie is de christelijke wereldbeschouwing dominant te maken in “alle sferen van de maatschappij”: onderwijs, wetenschap, politiek, de kunsten, het leger, enz. Zoals de naam impliceert is de eschatologie van COR gefocust op het teweegbrengen van een wereldomvattende revival of herleving, iets dat de meeste christenen verkieslijk zouden vinden. Dat kan de reden zijn waarom een aantal vooraanstaande evangelische leiders, die niet vasthouden aan de A-millenniale theologie, het originele COR-manifest ondertekend hebben. Zoals je kan verwachten is de COR beslist anti-profetie en anti-Opname. De bijbelse doctrines over profetie en de Opname bieden geen steun aan agenda's of doelstellingen van de A-millennialistische COR proponenten.

Alhoewel de hoogdagen van het Christelijke Reconstructionisme en de COR nu voorbij schijnen te zijn geloof ik niet dat dit louter een voorbijgaande trend is. Trends zoals de Manifest Sons of God, de Shepherding Movement, de Word-Faith leringen, de Kerkgroebeweging, de Emerging Church Beweging, enz., komen in golven, te vergelijken met een oceaangolf die het strand opgaat, oprijst, en dan terugkeert en op het zand allerlei rommel en puin achterlaat. Wat afgezet wordt blijft soms in het zand steken, terwijl de rest terug in zee verdwijnt. Zo gaat dat ook met onbijbelse leringen en trends die een groot aantal christenen hebben aangetrokken doorheen de kerkgeschiedenis.

Het Koninkrijksdominionisme van de Latter-rain, Manifest Sons of God beweging die ik eerder noemde is een klassiek voorbeeld. Het startte in Canada, in het midden van de jaren (19)40, en heeft vele ebben en vloedende gekend doorheen het Christendom, in het bijzonder onder Pinksters en Charismaten. Je kunt de ketterse leringen ervan opmerken in zogenaamde geestelijke revivals en bewegingen zoals de Toronto Blessing, de Brownsville Revival, de Kansas City Prophets, het International House of Prayer (IHOP), de New Apostolic Reformation.

Invloeden van Christelijk Reconstructionisme en Coalition On Revival concepten kennen ook een bescheiden maar effectieve terugkomst. Er is een hooggekwalificeerde uitvoering van een apologetische reeks geproduceerd door Focus on the Family, getiteld *The Truth Project* (zie TBC 9-2011) die de harten en geesten steelt van jonge volwassen evangelischen. Er treden daarbij significante leerstellige problemen op, omdat een belangrijke wereldbeschouwing van de serie het A-millennialisme is (alhoewel niet expliciet gezegd). Sommigen van de belangrijkste leraren zijn Calvinisten. Het Reconstructionisme wordt niet vermeld, maar de kernleringen van Reconstructionisme en Theonomie zijn duidelijk merkbaar.

De Schrift verwerpt het A-millennialisme duidelijk. De Bijbel voorzegt dat de imminente Opname van de Kerk, de Grote Verdrukking, de Tweede Komst, het duizendjarige bestuur van Christus, het voorbijgaan van de huidige hemelen en aarde, en de schepping van een Nieuwe Hemel en een Nieuwe Aarde, in die volgorde zullen plaatsvinden. Dit profetische scenario echter, past niet bij het A-millennialisme (of het Post-millennialisme) en bij geen enkele andere poging om het Koninkrijk van God binnen te leiden.

De ware Schriftuurlijke zienswijze is dat de bijbelse gebeurtenissen die ik zojuist opgaf, letterlijk zullen plaatsvinden, en dat daarmee rekening moet gehouden worden in elk plan en alle agenda's van mensen of bedieningen. We moeten *geen wereldwijde opwekking verwachten, geen wereldomvattende christelijke transformatie* - helemaal niet, dat wil zeggen: tot aan de duizendjarige regering van Christus, omdat de Bijbel verklaart dat de Laatste Dagen gekarakteriseerd zullen zijn door een wereldomvattend groot geestelijk bedrog in de belijdende kerk. Betekent dit dat we de wereld uit de puree moeten helpen? Nee, er bestaat geen Schriftuurlijke basis voor het geloof dat de wereld zal of kan *getransformeerd* (→ Transformatiebeweging⁴) worden door de invoering van de bijbelse wet of bijbelse principes.

Het zou moeten duidelijk zijn dat een A-millennialistisch geloof praktische consequenties heeft voor iedereen die deze doctrines in zijn leven uitleeft. Echter, hetzelfde is waar voor hen die bewe-

ren Pre-millennialisten te zijn, die geloven dat Jezus moet terugkomen om Zijn letterlijke duizendjarige regering te beginnen op deze aarde.

Wat zegt de Bijbel over het uitleven van een Pre-millenniale eschatologie? Eerst en vooral wordt deze doctrine voor de gelovige voornamelijk gekarakteriseerd als een “zalige hoop”:

“Want de zaligmakende genade van God is verschenen aan alle mensen, 12 en leert ons de goddeloosheid en de wereldse begeerten te verloochenen en in deze tegenwoordige wereld bezonnen, rechtvaardig en godvruchtig te leven, 13 terwijl wij verwachten de **zalige hoop** en verschijning van de heerlijkheid van de grote God en onze Zaligmaker, Jezus Christus” (Titus 2:11-13).

Vers 12 geeft aan welke kenmerken onze levens zouden moeten vertonen wanneer wij “verwachten de zalige hoop”: dit “leert ons de goddeloosheid en de wereldse begeerten te verloochenen en in deze tegenwoordige wereld bezonnen, rechtvaardig en godvruchtig te leven”. Johannes, de geliefde, en de laatste van de apostelen die zou vertrekken om bij Jezus te zijn, geeft ons volgende vermaning, die hij zonder twijfel zelf naleefde:

“Geliefden, nu zijn wij kinderen van God, en het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn. Maar wij weten dat, als Hij geopenbaard zal worden, wij Hem gelijk zullen zijn; want wij zullen Hem zien zoals Hij is. 3 En ieder die deze hoop op Hem heeft, **reinigt zich**, zoals Hij rein is” (1 Johannes 3:2-3).

Jezus zei: “Als iemand Mij liefheeft, zal hij Mijn woord in acht nemen” (Johannes 14:23). En in Lukas 6 stelde Jezus volgende vraag: “Waarom noemt u Mij: Heere, Heere, en doet niet wat Ik zeg?” (Lukas 6:46) Wij moeten onszelf onderzoeken om te zien of wij in het geloof zijn dat eenmaal overgeleverd werd aan de heiligen (Judas 3).

Paulus deelde Timotheüs niet zomaar wat gemeenplaatsen of neem-het-of-laat-het suggesties mee toen hij schreef:

“U echter, o mens die God toebehoort, ontvlucht deze dingen. Jaag daarentegen gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding en zachtmoedigheid na. 12 Strijd de goede strijd van het geloof. Grijp naar het eeuwige leven, waartoe u ook geroepen bent en de goede belijdenis afgelegd hebt voor vele getuigen. 13 Ik beveel u voor God, Die alle dingen levend maakt, en voor Christus Jezus, Die onder Pontius Pilatus de goede belijdenis afgelegd heeft, 14 **dít gebod onbevlekt en onberispelijk in acht te nemen, tot de verschijning van onze Heere Jezus Christus**” (1 Timotheüs 6:11-14).

Als we uitkijken naar Christus’ (imminente) verschijning, dan moeten onze levens reflecteren wat Paulus schreef. Johannes voegt hieraan toe: “blijf in Hem, opdat wij vrijmoedigheid hebben, wanneer Hij geopenbaard zal worden, en niet door Hem beschaamd gemaakt worden bij Zijn komst” (1 Johannes 2:28).

Petrus noemt de daarbij betrokken moeilijkheden op en onderstreept daarna waar onze harten moeten zijn terwijl we vooruit kijken naar een gebeurtenis die spannender is dat enig iemand van ons zich kan inbeelden. Hij verklaart:

“Daarin verheugt u zich, ook al wordt u nu voor een korte tijd – als het nodig is – bedroefd door allerlei verzoeken, 7 opdat de beproeving van uw geloof – die van groter waarde is dan die van goud, dat vergaat en door het vuur beproefd wordt – mag blijken te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, bij de openbaring van Jezus Christus. 8 Hoewel u Hem niet gezien hebt, hebt u Hem toch lief. Hoewel u Hem nu niet ziet, maar gelooft, verheugt u zich met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, 9 en verkrijgt u het einddoel van uw geloof, namelijk de zaligheid van uw zielen” (1 Petrus 1:6-9).

Ik hoop en bid dat onze ware bijbelse eschatologie merkbaar is. *Maranatha!*